

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਡੀ. ਬਾਲਸਾ, ਸੀ./ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1963 ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 425।

ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਟੀ ਐਕਟ

(1882 ਦਾ IV) - ਐੱਸ. 76 ਅਤੇ 111 -

1963

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋਇਆ—ਕੀ
ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ— ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ
(1955 ਦਾ XIII) — ਐੱਸ. 7 ਅਤੇ 7A— ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਰਾਏਦਾਰ— ਕੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਕੋ-
ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ
ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੈ। ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੀਜ਼ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗਿਰਵੀਨਾਰ ਉੱਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋ
ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਚਰਿੱਤਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ
ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ Pcpsu ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ, 1955 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ
ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਤੇ 7 ਏ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਜ਼ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਮਿਤੀ 21 ਮਾਰਚ, 1961, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਫੀਸ਼ਨ ਮਲਿਲਾ, ਉਪ-ਫੌਜ, ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ, ਨਾਨੀ ਜਿੱਤ, ਮਿਤੀ 6 ਅਕਤੂਬਰ, 1962 ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਭਾਵ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਮਜੀ ਲਾਡ ਅਤੇ ਫਤਵਾਹਰਾ ਵੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ।

ਡੀਜੀ ਸੀਆਈਪੀਟੀਏ ਅਤੇ ਐਫ. ਵੀ ਗੁਪਤਾ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੀਪੀ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟੀਆ।

ਨਿਰਣਾ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਇਸ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਬੈਚ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੇਲੂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ-ਇਨ-ਵਿਚ-ਅੰਦਰ-ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦਿ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਲਾਟਾਂ ਹਨ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ-ਮੌਰਗੇਗਰ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਡਰ 21, ਨਿਯਮ 35, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਕਾਰ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਫਰਮਾਨ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਜੋਂ। ਡਿਕਰੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਸੰਗਰੂਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠਲੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ

(1) A.I.R. 1952 S. C. 205.

47 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਵਾਲ- ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਫਾਂਸੀ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ-ਜੇ.

ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ" ਸ਼ਬਦ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਗਿਰਵੀ-ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਉਣ 'ਤੇ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਸ ਕੀੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ-ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਸਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਅਤੇ 111 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"76. ਜਦੋਂ, ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੌਰਾਨ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

(a) ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦੀ;

(b)

(c)

(d)

(e) ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇ ਲਈ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋਵੇ ਪਰਟੀ

111. ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਲੀਜ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ-

(a)

(b).....

- (c) ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਟੇਦਾਰ ਦਾ ਹਿੱਤ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ, ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਤੱਕ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਨਾਲ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਹਾਬੀਰ ਗੋਪ ਬਨਾਮ ਹਰਬੰਸ ਨਰਾਇਣ (1) ਦੇ ਪੰਨਾ 206 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਉਪਾਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਜੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਿਰਵੀ - ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਿਰਵੀਦਾਰ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਪੂਰਵ-ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋਵੇ; ਸੰਪੱਤੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76, ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਈ) ਦੇਖੋ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਰਗੇਜ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੌਰਗੇਜਰ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ *ਖਾਸ* ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੌਰਗੇਜਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਹਦਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 76, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਗਿਆਯੋਗ ਬੰਦੋਬਸਤ

(1) A.I.R. 1952 S. C. 205.

ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਰ
 ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ
 ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ
 ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ. ਇਹ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਆਮ ਨਿਯਮ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜੋ
 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
 ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ
 ਮੌਰਗੇਜ ਉਹ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਬਜ਼ 'ਰਾਇਤ' ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ
 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਬਜ਼ 'ਰੀਅਤ' ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦਸਾਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ
 ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਵਾਦ
 ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਰਗੇਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ
 ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਰਥਾਂ
 ਦੁਆਰਾ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
 ਸੀ, ਇਹੀ ਇੱਕ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੋਟ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ
 ਮੌਰਗੇਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ
 ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ ਕਿ
 ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੋ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਨਿਯਮ * ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਰਗੇਜ
 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੀਜ਼ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ 'ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
 ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ, "ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਬਣਾਏ
 ਗਏ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ
 ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਬਜ਼ਾ"।
 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ
 ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਮਝਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ
 ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਕਾਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ
 ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ
 "ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਸਿਬਲ ਸੈਟਲਮੈਂਟ" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੈਪਸੂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਭੂਮੀ ਐਕਟ
 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਤੇ 7 ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 1955 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ
 ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਾਬਕਾ ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ *ਇਨਕਰ ਭਗਵੰਤ* ਬਨਾਮ ਰਾਉ ਬਾਬਾਜੀ
 (2) ਵਿੱਚ ਬੌਧੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ
 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ
 ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਡੀਲ- ਸਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
 ਨਾਲ, ਇਹ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ
 76(ਏ) ਉਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ
 ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੋ "ਉਸਦੀਆਂ

ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਆਮ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਲੀਜ਼ ਜੋ ਮੋਰਟਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੋਰਟਗੇਜਰ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਕੋਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬੰਬੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਆਜ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਰਵੀਕਾਰ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, "ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰਾਇਟਰ 'ਡੀ ਫੈਕਟੋ' ਜਾਂ 'ਡੀ ਜੂਰ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 113 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇਖੋ)।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ . ਦਿਨਕਰ ਭਗਵੰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

(2) 59 ਬੋਮ. ਐਲਆਰ 101.

ਕੇਸ ਦੋਵਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫੈਸਲਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਰੀਹਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਦੇਵਨਰਾਇਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

(3), ਬਿਹਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪੱਖੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਜਾਂ ਜੇ.

ਬੰਬੇ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਸਮਾਨ। ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ

(ਜੀ) ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਰਈਤ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹ ਰਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5(3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਢਿੱਲੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਆਜ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ। ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਕਲਾਜ਼ "f" 'ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ*' ਨੂੰ ਉਹੀ ਅਰਥ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਐਕਟ, 1887 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੋੜੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ: -

"ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਨੁਕਸ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਏ.1.ਆਰ. 1956 SC 305.

ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਝੁੰਡੁ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ♦ ♦ ♦।" (ਇਹ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ)।

ਸੈਕਸ਼ਨ 7-ਏ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਲਾਂਟਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਮੌਰਗੇਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਤੇ ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਇਨਕਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਨਕਰ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਲੀਲ, ਆਸਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮ ਕਾਲੀ (4). ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 26 ਮਈ, 1936 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਬੂਲੀਅਤ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 112 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1945 ਵਿੱਚ ਮੋਰਟਗੇਜ ਨੂੰ ਰਿਡੈਂਪਸ਼ਨ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰੀਡੀਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਸੀ

(4) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 183.

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬੋਰਡ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ- ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ" ਵਾਜਬ ਦਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਲ ਰੇਟ 76-6-0 ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਬਾਈਡਿੰਗ ਸੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 'ਤੇ "ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਿਰਾਏ" ਲਈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਿੱਤਾ- ਜੇ-

- (1) ਕੀ 26 ਮਈ, 1936 ਦੀ ਲੀਜ਼ ਡੀਡ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ; ਅਤੇ
- (2) ਕੀ ਉਕਤ ਲੀਜ਼ ਅਪੀਲ ਲਾਂਟਸ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਰੈਵੇਨਿਊ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 185 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਜੋ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਖਿਤਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸੈਕਸ਼ਨ 76 (ਏ) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ, ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 'ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੁੰਦੀ'। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ, ਇਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੀਜ਼ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਚਰਿੱਤਰ ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਲਕ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਫਿਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ, ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸਰਕਲ ਰੇਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਾਜਬ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਾ ਹੋਣਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਈਨ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਇੱਥੇ ਤਿਰਛੇ ਕੀਤੇ ਗਏ) ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ

ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਨਕਾਰ ਭਗਵੰਤ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 76 ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੀਜ਼ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਮੌਰਗੋਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜੇ* ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ "ਬਸ਼ਰਤ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ"।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੀ (1) ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਲੀਜ਼, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ (2) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ, ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਇੱਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਆਮ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ

ਰਾਹ ਖੁੱਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਏ ਯੂ - ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਡ.. ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਾ ਗਿਆਨ ਨਾਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ * ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। / 1960 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 281, 19 ਮਾਰਚ, 1963 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਲੀਜ਼, ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਜੋ, ਛੁਡਾਉਣ 'ਤੇ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਆਸਾ ਰਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ^{ਟੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ} ਲਈ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅੰਤਰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਲਟ-ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ ਕੋਰ - ਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਪ੍ਰਤੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਗਰੇਵਲ' ਅਤੇ ਸ਼ੇਰ ਹਾਈ ਏਅਰ। ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ 21 ਦਸੰਬਰ, 1964

ਨੂੰ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿ PADS ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 11 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਅਤੇ ਪੁਨ ਫੈਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1957 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਤੋਂ 7 ਹੋਰ ਵੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਚ. ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਐਸ. ਸੀ. ਸਿੱਬਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਰਾਜ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਐਮ. ਐਸ. ਪੁੰਨੂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੇ. ਐਸ.

ਆਰਡਰ

ਖੰਨਾ, ਜੇ.-ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਸੱਤ ਜੁੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 1089, 1090, 1091, 1092, 1093, 1114 ਅਤੇ 1115 1962 ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਮੈਂ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“(1) ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ^- ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961, ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ PES (ਕਲਾਸ II) ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1957 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ?

* (2) ਕੀ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I), ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਹਨ
^ ਜਵਾਬ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ
ਡੈਟਸ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ PES (ਕਲਾਸ II) ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ
ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ

PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ
ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 16 ਦਾ ?

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸਨ। PES (ਕਲਾਸ I) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ। ਪ੍ਰੋ ਫੈਸਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ। PES ਵਿੱਚ | (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈੱਡ - ਮਾਸਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਨ। ਕਲਾਸ II ਤੋਂ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਆਮ ਨਿਯਮ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਲਾਸ II ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ। ਜਿਸਦਾ ਸਕੂਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਅਹੁਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੈਪਸੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ ਆਈ.ਡੀ.) ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਡਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਲਈ ਦੂਜਾ ਕਾਡਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵੋਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੈਪਸੂ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਅਤੇ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਲੇਵੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੇਵਾ (ਕਲਾਸ ਆਈਡੀ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ (1) ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ ਅਤੇ (2) ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਾਡਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ।

ਨਵੰਬਰ. 1956, ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

"ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 29 ਸਤੰਬਰ 1961

ਨੰਬਰ 7687-EDI-61/22306. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ (ਕਲਾਸ II) ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਡਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ ਅਤੇ (2) ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। "

ਵੰਡ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ II) ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ II) ਦੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। PES (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ,

ਕਾਲਜ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ 1956 ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 (ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੈ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ 'ਤੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 29 ਸਤੰਬਰ 1961 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ , ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਰੈ) ਪੈਪਸੂ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ।

1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1088 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 35 ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 7 ਸਨ। ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 37, 50, 63, 65, 69 ਅਤੇ 70 ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 7 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਤੋਂ 26 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਨ। 1961, ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1962 ਦੀ ਇਫਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1089, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੀਪੀ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 68 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੰਬਰ 69 ਅਤੇ 70 'ਤੇ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ 19 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1960 ਅਤੇ 26 ਸਤੰਬਰ, 1961, ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1090 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਪਕ ਨਾਥ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 66 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਨੰਬਰ 69 ਅਤੇ 70 'ਤੇ ਸਨ। 3 ਨੂੰ 19 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਅਤੇ 26 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੇ ਡੀ ਵਰਮਾ ਦੀ 1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1091 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 29 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2* ਅਤੇ 3 ਦੇ ਨੰਬਰ 37 ਅਤੇ 50 'ਤੇ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਲਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ: 1092 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਐਚ.ਡੀ ਭਗਤ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ! ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਲ ਨੰਬਰ 67 'ਤੇ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਸਨ
ਗੋਸਵਾਮੀ gf ਨੰ. 69 ਅਤੇ 70. ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
19 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ (ਕਲਾਸ I) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1961, ਜਦਕਿ
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਖੰਨਾ, 1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1093, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 55 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੰਬਰ 63 'ਤੇ ਸਨ।, 65, 69 ਅਤੇ 70. ਇਹਨਾਂ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1960, 16 ਸਤੰਬਰ, 1960, 19 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਅਤੇ 26 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੱਕ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1962 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੂੰ ਵੀ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1114 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 60 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ

ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਨੰਬਰ 63, 65, 69 ਅਤੇ 70 'ਤੇ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ 1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1093 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

1962 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1115 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੁਸਾਝ ਦਾ ਨਾਮ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 32 ਵੇਂ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਨੰਬਰ 37, 50 ਅਤੇ 63 'ਤੇ ਸਨ। ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ 28 ਅਕਤੂਬਰ, 1959 ਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਉਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 16 ਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਤੰਬਰ, 1960।

ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ . ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ, ਸਨ

PES (ਕਲਾਸ II) ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, PES (ਕਲਾਸ II) ਦਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਭਾਜਨ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਢੰਗ ਨੂੰ ਗੰਦੀ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਘੋਰ ਪੱਖਪਾਤ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਏਕੀਕਰਣ ਨਿਯਮ, 1957 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ (ਇੱਥੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਜੋ ਕਿ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ: -

“16. ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ-

“(a) PES (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1957 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ PES (ਕਲਾਸ II) ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ-1 ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅੰਤਰ- ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਈ। PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਸੂਚੀਆਂ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ

ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਆਪਹੁਦਰਾ, ਗਲਤ ਜਾਂ ਏਕੀਕਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉੱਥੇ ਸੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਾਲਜ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਕੂਲ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਅਸਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸਾਮੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਾਫੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਯਮ 16 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰ ਉਸ ਵੰਡ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਪੈਡੋਟ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਮੂਲ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਦਉੱਨਤੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸਿਰਫ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਕੂਲ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। PES (ਕਲਾਸ II) ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕੇਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਾਰੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: -

“(1) ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹੋਣਗੇ।

(2) ਨਹੀਂ - ਨਾਗਰਿਕ, ਸਿਰਫ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਵੰਸ਼, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਿਵਾਸ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ, ਜਾਂ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ”

ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੂੰ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਵੇਲੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਸਾਮੀ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਚਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਲਜ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਪੰਜਾਬ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ (ਕਲਾਸ I) ਰੂਲਜ਼, 1931 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"7. ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਸਖਤ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਡਲ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ"

ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿਯਮ 16 ਦੁਆਰਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਿਊਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਈ ਅਹੁਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਾਲਜ ਕੇਡਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਕਾਡਰ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

PES (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰ ਵੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ PES (ਕਲਾਸ I) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ ਦੀ ਕਲਾਸ I ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ PES (ਕਲਾਸ II) ਤੋਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ PES (ਕਲਾਸ II) ਤੋਂ P.E.S ਤੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। (ਕਲਾਸ-1) ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਏਕੀਕਰਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। PES (ਕਲਾਸ II) ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ II) ਦੀਆਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਰਾਜ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਡਰ ਅਤੇ

ਕਾਲਜ ਕਾਡਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਾਡਰਾਂ ਤੋਂ ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ 1 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਅਸਲ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ, ਨੇ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ PES (ਕਲਾਸ II) ਦੀ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਜੋ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੈ, ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੂੰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ "ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਦਿਅਕ ਸੇਵਾ (ਕਲਾਸ I) ਨਿਯਮ, 1931 ਦੇ ਨਿਯਮ 10 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ PES (ਕਲਾਸ II) ਤੋਂ PES (ਕਲਾਸ I) ਦੀ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅੰਤਿਕਾ 'ਏ' ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ, ਪਰ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਰਹਿਣਗੇ। PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਦਤਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ PES (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਪਦ-ਉੱਨਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵੱਡਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 16 ਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 16 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਤਿੱਕਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਾਫੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੋਣ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਨੁਛੇਦ 16 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਕੇਵਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੱਕ, ਤਾਂ ਉਸ ਅਨੁਛੇਦ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਮ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗੀ। . ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। IrQ:oads ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਭਾਈ-ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ। ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ^ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ । ਰੰਗਾਚਾਰੀ (1)। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਰੇਲਵੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ III ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸਿਵਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਸੇਵਾ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਾਰੰਟੀ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਸ੍ਰੀ ਸੇਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵੀ ਉਹੀ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਜੇਂਦਰਗੜ-ਕਰ, ਜੇ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਬਹੁਮਤ ਲਈ ਬੋਲਿਆ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: -

ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨੁਛੇਦ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਪੈਡੈਟਿਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀਜ਼ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਯਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਤੰਗ ਉਸਾਰੀ ਆਰਟੀਕਲ 16(1) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ: ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਹੈ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੇ, ਛੁੱਟੀ, ਗ੍ਰੈਜੂਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਆਰਟੀਕਲ 16(1) ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲੇ ਹਨ।”

ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ--

“ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਆਰਟੀਕਲ 16(1) ਜਾਂ (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ: ਪਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕ ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੋਣ ਪੋਸਟ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪੋਸਟ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 16(1) ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ

ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। "

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਤੰਗ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ-

"ਜੇਕਰ "ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ" ਦੀ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਤੰਗ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 16(1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਭਰਮਪੂਰਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 16(1) ਦੀਆਂ ਰਸਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਮਾਇਨੋਟਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ। ਕੀ ਇਹ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਇੱਕੋ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸਕੇਲ, ਇੱਕੋ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ? ਆਰਟੀਕਲ 16(1) ਦੇ ਤੰਗ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 16(1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਨਤੀਜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(1) ਅਤੇ (2) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 14 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 15(1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤਿੰਨੋਂ ਉਪਬੰਧ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਇੱਕੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕੋਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ।"

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਸਮੇਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ, ਕਿ ਧਾਰਾ 16(1) ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਚੌੜੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਮੋਹਨਲ ਬਖਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਅਸਮਾਨਤਾ। ਇੱਕੋ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗ੍ਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਾਇਫਰ ਕੈਟੇਸ਼ਨ ਦੇ

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਈ.ਐਸ. (ਕਲਾਸ I) ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂਲ ਸੰਯੁਕਤ ਸੂਚੀ. -ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਦਉੱਨਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 16 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸਰਵਿਸ (ਕਲਾਸ I) ਰੂਲਜ਼, 1931 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਜੋ ਸਖਤ ਚੋਣ ਦੁਆਰਾ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਮੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਯਮ 7, ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੂਨੀਅਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਪੁੰਨੂ ਨੇ 'ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ' ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (3) ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ - ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਅੰਬਾਲਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਊਂਸਪਲ ਬੋਰਡਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਤੀਕਰਨ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। 13 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1957 ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬਾਈਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕੇਡਰ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਾਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਟੇਟ ਕੇਡਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਏ

(3) *ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 913*

ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲਾਈਜ਼ਡ ਕੇਡਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਨਵੇਂ ਕਾਡਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਵੰਡ ਲਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਕਤੂਬਰ 1957 ਤੋਂ ਦੋ ਕਾਡਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਏਕੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ। ਵੱਖਰੇ ਸਨ; ਭਰਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕੋਲ ਆਮ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਅੰਤਰ-ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੋਵਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਲੀਲ ਆਰਟੀਕਲ 16 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੇਵਾ, ਅਰਥਾਤ, ਪੀਈਐਸ (ਕਲਾਸ II) ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ।

ਸ੍ਰੀ ਪੁੰਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਰਾਮ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਅਜਮੇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 175 ਆਫ 1963) ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 16 ਮਾਰਚ, 1964 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਜੋ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1955 ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਪਦਉੱਠਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ, 1956 ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੰਬਰ, 1956 ਵਿੱਚ x ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਾਜਸਥਾਨ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ 'ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ' ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਡ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਛੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹਰੇਕ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਛੇ ਰੋਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ "ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ" ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੈਲ 1957 ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਬਾਈ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਮੇਰ ਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਰ ਰੋਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਵੋਲ. XVIII-(1)1 ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ 439 ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟ ਟੌਰਸ ਅਤੇ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਰੋਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਤਬਾਦਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਯੂਨਿਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਅਕਸਰ ਤਬਾਦਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ। ਵਾਂਚੂ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ

ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਰਾਬਰੀ ਜਾਂ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੇਤਾਵਨੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਰੋਜ਼ ਤਬਾਦਲੇ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੀ.ਐਸ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ , ਮੈਜ਼ਰ ਰਾਜ, ਬੰਗਲੌਰ (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 972 ਤੋਂ 977 ਆਫ਼ 1963) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 21 ਜਨਵਰੀ, 1964 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੁਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੈਦਰਾ ਬੁਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ , ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਫਿੱਟ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੂਚੀ (ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜ਼ਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜ਼ਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨੂਅਲ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ.

ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਜਾਂ ਸਰਕਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੈਸੂਰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 2 (ਸੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਈ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਏਕੀਕਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1958 ਵਿੱਚ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਤਰੱਕੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨਲ ਲਿਸਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਜੋ ਆਰਜ਼ੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਜ਼ੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਯੋਗਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਲਟਫੇਰ ਕਰਨੇ ਪਏ। ਇਹ ਕੇਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ * ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-

“ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਫਿਟਨੈਸ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਜੂਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ।

ਸ੍ਰੀ ਪੁਨੂੰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 16 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 16 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਮੁਖਰਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ

(4) ਏ.ਜੇ.ਆਰ. 1964 SC 847

ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪਪੀਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਨਿਗਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੀਲੇ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ, 1961 ਦਾ ਹੁਕਮ, PES (ਕਲਾਸ II) ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਕਾਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰੂਲਜ਼, 1957 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੀਨੀਆਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹੁਣ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

i

ਐਸ ਬੀ ਕੈਪੂਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ—ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ